

KVALITETSDEKLARATION

Kulturmiljöstatistik

Ämnesområde

Kultur och fritid.

Statistikområde

Kulturmiljöstatistik.

Produktkod

KU0201

Referenstid

2019, 2020, 2021

Statistikens kvalitet	3
1 Relevans	3
1.1 Ändamål och informationsbehov	3
1.1.1 Statistikens ändamål	3
1.1.2 Statistikanvändares informationsbehov	3
1.2 Statistikens innehåll	3
1.2.1 Objekt och population	3
1.2.2 Variabler	4
1.2.3 Statistiska mått	4
1.2.4 Redovisningsgrupper	4
1.2.5 Referenstider	5
2 Tillförlitlighet	5
2.1 Tillförlitlighet totalt	5
2.2 Osäkerhetskällor	5
2.2.1 Urval	6
2.2.2 Ramtäckning	6
2.2.3 Mätning	6
2.2.4 Bortfall	7
2.2.5 Bearbetning	7
2.2.6 Modellantaganden	7
2.3 Preliminär statistik jämförd med slutlig	7
3 Aktualitet och punktlighet	8
3.1 Framställningstid	8
3.2 Frekvens	8
3.3 Punktlighet	8
4 Tillgänglighet och tydlighet	8
4.1 Tillgång till statistiken	8
4.2 Möjlighet till ytterligare statistik	8
4.3 Presentation	8
4.4 Dokumentation	8
5 Jämförbarhet och sam användbarhet	9
5.1 Jämförbarhet över tid	9
5.2 Jämförbarhet mellan grupper	9
5.3 Sam användbarhet i övrigt	9
5.4 Numerisk överensstämmelse	9
Allmänna uppgifter	9
A Klassificeringen Sveriges officiella statistik	9
B Sekretess och personuppgiftsbehandling	9
C Bevarande och gallring	9
D Uppgiftsskyldighet	9
E EU-reglering och internationell rapportering	10
F Historik	10
G Kontaktuppgifter	10

Statistikens kvalitet

1 Relevans

1.1 Ändamål och informationsbehov

1.1.1 Statistikens ändamål

Syftet med statistiken är att redovisa och över tid följa utvecklingen av det offentliga uppdraget om kulturmiljö.

1.1.2 Statistikanvändares informationsbehov

Uppgifter om det offentliga uppdraget om kulturmiljö är ett viktigt verktyg för politiker, tjänstepersoner, myndigheter, intresseorganisationer, forskare och andra som vill följa sektorns utveckling.

1.2 Statistikens innehåll

Exceldokumentet presenterar officiell statistik om skyddade och utpekade kulturmiljöer, statliga utgifter för kulturmiljö samt stöd till det civila samhället.

Statistiken omfattar:

- fornlämningar och övriga kulturhistoriska lämningar
- byggnadsminnen och statliga byggnadsminnen
- Sveriges världsarv
- Utgifter för statliga anslag till kulturmiljö
- Bidrag till civila samhället som delas ut av Riksantikvarieämbetet.

Statistiken ligger till grund för en del av uppgifter i rapporten Kulturmiljöstatistik (Kulturfakta 2022:6). Följande officiella statistik hos andra statistikansvariga myndigheter används också i rapporten:

- Fornlämningar och övriga kulturhistoriska lämningar som skadats av skogsbruk, Skogsstyrelsen
- Kulturresevat, SCB

För statistikens kvalitet för dessa tabeller hänvisas till respektive myndighet.

1.2.1 Objekt och population

Statistiken omfattar landets fornlämningar, övriga kulturhistoriska lämningar, byggnadsminnen och statliga byggnadsminnen skyddade enligt kulturmiljölagen (SFS 1988:950) och förordningen om statliga byggnadsminnen (SFS 2013:558). Statistiken omfattar också svenska världsarv på UNESCO:s lista över världsarv.

Statistiken omfattar också statens utgifter för kulturmiljö, anslag 1707001 (Riksantikvarieämbetet), 1707002 (bidrag till kulturmiljövård), 1707003 (kyrkoantikvarisk ersättning) samt 201010 (bidragsfastigheter).

Statistiken omfattar även Riksantikvarieämbetets bidrag enligt förordning (2014:108) om statsbidrag till ideella organisationer inom kulturmiljöområdet och förordning (2017:628) om statsbidrag till kulturarvsarbete.

1.2.2 Variabler

- Fornlämningar
- Övriga kulturhistoriska lämningar
- Borttagna och nytillkomna fornlämningar
- Borttagna och nytillkomna och övriga kulturhistoriska lämningar
- Byggnadsminnen
- Statliga byggnadsminnen
- Hävda byggnadsminnen
- Hävda statliga byggnadsminnen
- Sveriges världsarv
- Utgifter för statliga anslag till kulturmiljö, anslag 1707001 (Riksantikvarieämbetet), 1707002 (bidrag till kulturmiljövård), 1707003 (kyrkoantikvarisk ersättning) samt 201010 (bidragsfastigheter).
- Bidrag till civila samhället som delas ut av Riksantikvarieämbetet i Förordning 2017:628 statsbidrag till kulturarvsarbete och Förordning (2014:108) om statsbidrag till ideella organisationer inom kulturmiljöområdet.

1.2.3 Statistiska mått

I tabeller redovisas antal och summor. Det handlar främst om antal objekt. Belopp redovisas i SEK och är beräknade till 2021 års priser under ett kalenderår. Beloppen redovisas i tusentals kronor och har avrundats till max en decimal.

Uppgifterna från Ekonomistyrningsverket över statens utgifter för kulturmiljö benämns utgifter, även om det i statsbudgetens utfall i praktiken är en blandning av utgifter och kostnader.

Antalsuppgifter om fornlämningar eller övriga kulturhistoriska lämningar kan innehålla flera separata fysiska lämningar.

Antalsuppgifter om byggnadsminnen eller statliga byggnadsminnen kan innehålla uppgifter om flera olika fysiska byggnader.

1.2.4 Redovisningsgrupper

Fornlämningar och övriga kulturhistoriska lämningar redovisas för riket, per år, län, kommun och lämningskategori.

Borttagna och nytillkomna fornlämningar och övriga kulturhistoriska lämningar redovisas för riket, per år och per län.

Byggnadsminnen och statliga byggnadsminnen redovisas för riket, per år eller decennier, län och huvudgrupp.

Hävda byggnadsminnen och statliga byggnadsminnen redovisas för riket, per år eller decennier.

Sveriges världsarv redovisas per län, område/objekt, period samt kategori.

Utgifter för statliga anslag till kulturmiljö redovisas per år och anslagspost.

Bidrag till civila samhället som delas ut av Riksantikvarieämbetet redovisas per år, typ av bidrag och organisation som mottagit bidrag.

1.2.5 Referenstider

Uppgifterna avser tillståndet i riket år 2021. Sedan senaste publikationen har även data för 2019 och 2020 tillkommit.

Fornlämningar och övriga kulturhistoriska lämningar innehåller uppgifter från och med 2005.

Borttagna fornlämningar och övriga kulturhistoriska lämningar innehåller uppgifter från och med 2005.

Byggnadsminnen och statliga byggnadsminnen innehåller uppgifter fram till år 2021, samt från och med 2015 till 2021 för uppdelning enligt 1.2.4.

Hävda byggnadsminnen och statliga byggnadsminnen innehåller uppgifter fram till år 2021.

Sveriges världsarv avser år 2021.

Utgifter för statliga anslag till kulturmiljö och anslagspost innehåller uppgifter från år 2000.

Bidrag till det civila samhället som delas ut av Riksantikvarieämbetet innehåller uppgifter från 2008 respektive 2010 för Förordning (2014:108) om statsbidrag till ideella organisationer inom kulturmiljöområdet.

2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

Tillförlitligheten anses vara ganska god. Urval, ramtäckning och bortfall innehåller inga osäkerheter.

Majoriteten av uppgifterna kommer från Riksantikvarieämbetets Kulturmiljöregister samt Bebyggelseregister, där allt som klassas som fornlämning, övrig kulturhistorisk lämning samt byggnadsminne och statligt byggnadsminne ingår. Uppgifter om Riksantikvarieämbetes bidragsgivning till det civila samhället har hämtats från Riksantikvarieämbetet genom kontaktperson men stämmer med uppgifter publicerade på Riksantikvarieämbetets hemsida. Listan över Sveriges världsarv kommer från Riksantikvarieämbetet. Uppgifter om statens utgifter är hämtade från Ekonomistyrningsverket.

2.2 Osäkerhetskällor

Det finns osäkerhetskällor i Kulturmiljöregistret och Bebyggelseregistret. Uppgifter för 2021 och tidigare år har begärts in under andra halvan av 2022 vilket leder till att det funnits tid för revideringar av föregående års uppgifter.

När det gäller uppgifterna från Kulturmiljöregistret så finns osäkerhetskällor kopplat till efterjusteringar. Objekt tillkommer genom fornminnesinventering, registrering i samband med dokumentation av arkeologiska uppdrag samt registrering av nyanmälda fornlämningar och övriga kulturhistoriska lämningar. Olika aktörer kan föra in uppgifter i registret, därmed finns viss risk för att efterjusteringar görs i samband med Riksantikvarieämbetets kvalitetssäkringsarbete.

I samband med nya kulturmiljölagen år 2014 förändrades praxis för antikvarisk bedömning av t. ex fornlämningar vilket innebär att en mängd

lämningar kan ha en felaktig antikvarisk bedömning enligt den förändrade praxisen.

Ett stort revideringsarbete skedde då Fornminnesregistret flyttades till Kulturmiljöregistret. Under 2018 korrigerades många lämningar. Riksantikvarieämbetet fortsätter kontinuerligt att arbeta med att förbättra kvaliteten. Det bli aktuellt att göra flera korrigeringar av den antikvariska bedömningen. Registret uppdateras regelbundet.

När det gäller källor till osäkerhet i Bebyggelseregistret kopplas de dels till revideringar, dels till eftersläpning av information. Felaktigheter som upptäcks i det dagliga arbetet (felregistreringar t.ex.) korrigeras så fort de upptäcks. Några uppgifter har reviderats sedan Kulturanalys senaste publikation (2020) då rättningar och beslut inkommit.

Ett projekt pågår där Bebyggelseregistrets information ska migreras till en ny plattform. Arbetet omfattar hela informationshanteringsprocessen och genomförs i samarbete med de aktörer som skapar informationen. Syftet är bland annat att kunna tillgängliggöra information som är tydlig, lättillgänglig och av hög kvalitet. Registreringen av informationen ska göras av den som skapar den. I projektet ingår också en kvalitetshöjningsaktivitet men omfattningen av den är osäker i skrivande stund. Projektet pågår till och med 2024.

Olika aktörer kan föra in uppgifter, därmed finns viss risk för att efterjusteringar görs i samband med Riksantikvarieämbetets kvalitetssäkringsarbete.

Huvudgrupp (kategori) för byggnadsminnesförklaringar (se 1.2.4) kan vara en osäker uppgift, dels eftersom det tekniska regelverket ändrats, dels för att bedömningen av vilken huvudgrupp ett visst byggnadsminne tillhör kan komma att revideras. Det är dessutom möjligt att registrera flera huvudgrupper på ett och samma byggnadsminne, vilket gör att siffrorna inte kan direkt jämföras med annan statistik om det totala antalet byggnadsminnesförklaringar.

2.2.1 Urval

Ingen urvalsundersökning har genomförts.

2.2.2 Ramtäckning

Objekten definierats som fornlämning, övrig kulturhistorisk lämning, byggnadsminne eller statligt byggnadsminne först när de förts in i registren.

Data från Bebyggelseregistret: Registret är heltäckande när det gäller byggnadsminnen och statliga byggnadsminnen.

Data från Kulturmiljöregistret: Registret innehåller information om alla kända och registrerade fornlämningar och övriga kulturhistoriska lämningar i Sverige, på land och i vatten. Även lämningar som ligger inom Sveriges angränsande zon ingår.

2.2.3 Mätning

Uppgifterna som ligger till grund för den officiella statistiken har samlats in och sammanställts av Riksantikvarieämbetet och Ekonomistyrningsverket.

För statens utgifter i form av anslag till kulturmiljö har mätningen genomförts av Ekonomistyrningsverket. Se statistiken OE0801 för vidare information.

Uppgifter från Kulturmiljöregistret och Bebyggelseregistret bygger på uttag från registren som Riksantikvarieämbetet gjort.

Uppgifter i Kulturmiljöregistret tillkommer vid fornminnesinventering, registrering i samband med dokumentation av arkeologiska uppdrag samt registrering av nyanmälda fornlämningar och övriga kulturhistoriska lämningar. Viss eftersläpning kan eventuellt förekomma mellan fattat beslut och införande i register. Viss fördröjning av registrering av antikvarisk bedömning påverkar aktualiteten på uppgifterna för fornlämning och övriga lämningar. Justeringar av kulturmiljöregistret kan förkomma i samband med omvärdering av den antikvariska bedömningen. Hävningar av beslut inom samtliga områden kan förekomma.

Data i Bebyggelseregistret är hämtade från inventeringar, dokumentationer, arkiv och litteratur. Informationen är framtagen och registrerad av regionala museer, Svenska Kyrkan, länsstyrelser, kommuner, universitet och högskolor i samverkan med Riksantikvarieämbetet. Endast den institution som registrerat informationen som har rätt att ändra den. Samtliga byggnadsminnen skyddade av samt Förordningen (1988:1229) om statliga byggnadsminnen finns registrerade i registret.

Då data samlats in under senare delar av 2022 kan data för 2021 ha reviderats under årets första halva. Då registren uppdateras kontinuerligt, både med nya uppgifter och rättningar, finns det risk att det kan förekomma rättningar eller att nya antikvariska bedömningar avseende fornlämningar skett. På grund av att uppgifterna samlas in under andra delen av året minskar dock risken för rättningar i efterhand i framtiden.

Data över summor som beviljats i olika bidrag till det civila samhället har sammanställts av handläggare på Riksantikvarieämbetet.

Regeringen beslutar om Sveriges nomineringar till världsarvslistan. Därefter fattar Unesco beslut. Inga nya världsarv tillkommer eller befintliga stryks utan beslut från Unescos världsarvskommitté. Listan över Sveriges världsarv har tagits fram och skickats av Riksantikvarieämbetet.

2.2.4 Bortfall

Inget bortfall föreligger.

2.2.5 Bearbetning

Data som ligger till grund för statistiken som presenteras sammanställs och bearbetas av den myndighet som ansvarar för uppgifterna.

Samtliga ekonomiska uppgifter har räknats om av Kulturanalys till 2021 års priser med hjälp av årsmedeltal för konsumentprisindex (KPI) från SCB.

2.2.6 Modellantaganden

Inga statistiska modeller används för att skapa statistiken.

2.3 Preliminär statistik jämförd med slutlig

Ingen preliminär statistik publiceras.

Data från respektive uppgiftslämnare kan ha presenterats helt eller delvis i annan form och för andra syften. För information om detta hänvisas till respektive uppgiftslämnare.

3 Aktualitet och punktlighet

3.1 Framställningstid

Statistik per den 31 december 2019 har framställts och publicerats 35 månader senare.

Statistik per den 31 december 2020 har framställts och publicerats 23 månader senare.

Statistik per den 31 december 2021 har framställts och publicerats 11 månader senare.

3.2 Frekvens

Statistiken publiceras och redovisas av Kulturanalys vart tredje år sedan 2016. 2020 var första året Kulturanalys klassade statistik som officiell statistik. Uppgifter som ligger till grund för den statistik som kulturanalys publicerar samlas in årligen.

3.3 Punktlighet

Statistiken publiceras i december enligt publiceringsplan.

4 Tillgänglighet och tydlighet

4.1 Tillgång till statistiken

Statistiken publiceras på Myndigheten för Kulturanalys hemsida, www.kulturanalys.se, som Excel-tabeller. Statistiken återfinns också i myndighetens publikation Kulturmiljöstatistik (Kulturfakta 2022:6) i form av en rapport som finns nedladdningsbar på Kulturanalys webbplats www.kulturanalys.se.

4.2 Möjlighet till ytterligare statistik

Eftersom Myndigheten för Kulturanalys inte gör någon egen insamling av data finns ingen tillgång till ytterligare statistik utöver den som finns framtagen av myndigheten.

4.3 Presentation

Resultaten presenteras som tabeller. I rapporten Kulturmiljöstatistik (Kulturfakta 2022:6) presenteras innehållet för vissa tabeller i figurform.

4.4 Dokumentation

Rapporten Kulturmiljöstatistik (Kulturfakta 2022:6) beskriver statistiken och ger information om definitioner. För ytterligare dokumentation, ta kontakt med respektive uppgiftslämnare.

5 Jämförbarhet och sam användbarhet

5.1 Jämförbarhet över tid

Den statistik och de tidsserier som presenteras är jämförbara över tid. Om ändringar i definition eller regelverk vilket påverkar jämförbarhet skett, redovisas detta tillsammans med respektive tabell i en kommentar.

5.2 Jämförbarhet mellan grupper

Det är möjligt att jämföra statistiken över kommun och län då definition av fornlämningar, övriga kulturhistoriska lämningar, byggnadsminnen och statliga byggnadsminnen följer nationell lagstiftning och förordningar.

Fornlämningar och övriga kulturhistoriska lämningar redovisas även per lämningskategori.

Byggnadsminnen och statliga byggnadsminnen redovisas även per huvudgrupp. Ett byggnadsminne kan ha flera olika huvudgrupper och därför stämmer inte antalet överens med antalet fattade beslut

5.3 Sam användbarhet i övrigt

Kulturmiljöstatistiken innehåller datasammanställningar från andra myndigheters. För sam användbarhet hänvisas till respektive register.

5.4 Numerisk överensstämmelse

Ett lämningsobjekt kan innehålla flera separata fysiska lämningar.

Ett byggnadsminne kan innehålla flera olika fysiska byggnader.

Summor redovisas i tusentals kronor. Summorna har justerats för 2021 års priser med KPI (SCB). Mindre avrundningsfel kan uppstå kopplat till en decimal när man jämför med summor i fulla belopp.

Allmänna uppgifter

A Klassificeringen Sveriges officiella statistik

För statistik som ingår i Sveriges officiella statistik (SOS) gäller särskilda regler för kvalitet och tillgänglighet, se lagen (SFS 2001:99) och förordningen (SFS 2001:100) om den officiella statistiken samt Statistiska centralbyråns föreskrifter (SCB-FS 2016:17) om kvalitet för den officiella statistiken.

B Sekretess och personuppgiftsbehandling

Statistiken innehåller inga sekretessbelagda uppgifter.

C Bevarande och gallring

Samtliga uppgifter finns lagrade hos Kulturanalys samt hos respektive uppgiftslämnare. Ingen gallring sker hos Kulturanalys.

Ett exemplar av samtliga trycksaker och elektroniska publikationer levereras till Kungliga biblioteket i form av pliktexemplar.

D Uppgiftsskyldighet

Uppgiftsskyldighet föreligger inte enligt lagen om den officiella statistiken (SFS 2001:99).

E EU-reglering och internationell rapportering

Ingen reglering eller rapportering finns på området.

F Historik

Myndigheten för kulturanalys ansvarar sedan den 1 januari 2012 för officiell statistik inom ämnesområdet kultur och fritid. Statistikområdet benämns kulturmiljövård i förordningen (2001:100) om den officiella statistiken. Tidigare publicering av kulturmiljövårdsstatistik gjordes av Statens kulturråd för år 1995 (publicerad 1997), som under perioden 1994–2011 var ansvarig myndighet för statistiken.

Statistiken framställdes för första gången av Kulturanalys 2016-11-07, men hade då inte tillräcklig kvalitet för att klassas som officiell statistik. Första gången officiell statistik publicerades av Kulturanalys på området Kulturmiljöstatistik var 2020-02-04. Den andra publiceringen sker nu 2022-12-15

G Kontaktuppgifter

Statistikansvarig myndighet	Myndigheten för kulturanalys
Kontaktinformation	Petter Holmgren
E-post	info@kulturanalys.se
Telefon	031-395 20 00